

LUNDS
UNIVERSITET

Hur påverkas lokalpolitikens beslutsfattande av media?

Statsvetenskapliga institutionen

B-Uppsats: STVA22

Författare: Ursula Savonius och Ghazal Hashemian

Personnummer: 890302-3524 och 850607-7406

Handledare: Mikael Kylsäter

Datum för inlämning: 2013-01-08

Abstract

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka om lokalpolitiker i sitt beslutsfattande blir påverkade av lokalmedia. Vi har gjort en teorikonsumerande fallstudie och kompletterat med enkätundersökningar och intervjuer med lokalpolitiker. För att undersöka medias påverkan på lokalpolitikens beslutsfattande valde vi att kolla närmare på ett uppmärksammat fall i Lunds kommun. Fallet vi valde att titta på var det beslut som skulle tas om vad som ska ske med fritidshemmet Romano Trajo på Norra Fälåden. Det intressanta i enkätundersökningarna och intervjuerna var hur politikerna själva ansåg att de inte har blivit påverkade av media, varken på ett direkt eller indirekt sätt. Empirin visade däremot på något helt annat. Beslut om vad som ska ske med ärenden som Romano Trajo är vanligtvis inget politikerna beslutar om. Denna typ av ärenden ska skötas av verksamheterna själva. Men i detta fall blev politikerna tvungna att agera annorlunda på grund av media och fatta beslut i ett ärende de vanligtvis inte gör. Med andra ord hade media en direkt påverkan på politikerna då politiken fick anpassa sig efter media för att undvika uppståndelse. Uppsatsen har bidragit till förståelsen av hur lokalpolitiker på ett direkt och indirekt plan blir påverkade av lokalmedia.

Nyckelord; lokalpolitiker, lokalmedia, politiska beslut, makt.

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
Innehållsförteckning.....	3
1. Inledning.....	4
1.1 Problem och frågeställning.....	4
1.2 Metod och Material	4
2. Teori	7
2.1 Medians politiska betydelse	7
2.2 Media och Makt.....	7
2.2.1 Makten över beslutsfattandet (första dimensionen).....	8
2.2.2 Makten över verkligheten (andra och tredje dimensionen)	10
2.2.2.1 Allmänbildning och opinionsbildning	10
2.2.2.2 Dagordningsteorin	11
2.3 Journalistik.....	14
2.3.1 Journalistisk objektivitet.....	14
2.3.2 Makten över det politiska medieutbudet.....	14
2.3.3 Nyhetsvärdering	15
2.3.4 Sensationsjournalistik.....	15
2.4 Lokalmedier & lokalpolitiker	15
3. Emperi	17
3.1 Romano Trajo	17
3.1.1 Sammanfattning.....	17
3.1.2 Mediesammanfattningens faktafel och vinkling.....	19
3.1.3 Enkätundersökning.....	19
3.4 Intervjuerna	20
4. Analys	23
5. Slutsats	27
5. Referenser.....	28
6. Appendix	30
6.1 Enkät med svar	30
6.2 Intervjuerna	32

1. Inledning

1.1 Problem och frågeställning

Förr i tiden när du skulle ringa ett samtal kom du först fram till en telefonväxel som kopplade dig till den du önskade att tala med. Ibland blev samtalet felkopplat av telefonisten och telefonsamtal utomlands var otänkbart. Lika väl som telefonluren var och är ett medel för kommunikation är media idag ett medel för information. Journalisten är precis som dåtidens telefonist mellanparten mellan två olika parter som önskar att prata med varandra. Journalisten och telefonisten har kontrollen över samtalet genom att han/hon ser till att samtalet förbinds mellan parterna och med rätt part. Kopplingen är det viktiga i kommunikationen, den avgör hur samtalet förmedlas och kommer att uppfattas av mottagaren. Det finns två parter som är i ständig behov av att tala med varandra via samhällets telefonväxel, politiker och medborgare.

Medborgarna behöver information om hur landet styrs och nya lagar de ska förhålla sig till i samhället. Politikerna vill veta vad medborgarna tycker i olika frågor för att kunna rätta sin politik efter dem för att vinna deras förtroende. Forskning har kommit fram till att beroende på hur journalister kopplar dessa två parter till varandra kan politiker och medborgares relation förändras.

Ett fall i Lund som belastade samhällets telefonväxel var Romano Trajo (RT). Romano Trajo var ett fritidshem som riktade sig till romerska barn i alla åldrar. På grund av ekonomiska problem och avsaknad av efterfrågan för verksamheten ifrågasattes dess existens under de former som den bedrevs. På uppdrag av politikerna i Barn och skolnämnden Lunds Stad (BSN LS) fick tillhörande förvaltning i uppgift att göra en översikt av verksamheten. Mediabevakningen var hög och det skrevs många artiklar om fallet. Det var inte bara mycket i medierna utan även strejker, ockupationer och demonstrationer för att trycka på politikerna att inte lägga ned fritidshemmet, vilket förstärkte mediabevakningen ytterligare.

Det finns många aspekter som kan utredas och analyseras ifrån Romano Trajo fallet. Det vi tänker titta närmare på i denna uppsats är hur de mediala medlen påverkat beslutsfattandet. Vad blev effekten av det media skrev och det faktum att de skrev mycket om fallet?

Frågeställning: *Hur påverkas lokalpolitikens beslutsfattande av media?*

1.2 Metod och Material

Vi kommer att besvara frågeställningen genom att göra en fallstudie av fallet Romano Trajo. Det är lokalpolitikerna i Barn och skolnämnden Lunds Stad som kommer att analyseras. Detta är ett fall som är ett kritiskt fall av karaktären

gynnsamma omständigheter. Den grundar sig på föreställningen att får inte teorin stöd i detta fallet är sannolikheten stor att den inte får det i andra fall. Om lokalpolitikerna i barn och skolnämnden inte blev berörda av det hårda medietrycket i sitt beslutsfattande är det ganska sannolikt att de inte blir det annars heller (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud. 2012, s. 161-162). Jesper Strömbäck skriver i sin bok *Makt och medier* att någon studie som "...handlar om hur mediernas och allmänhetens dagordning tillsammans med yttre och inre förklaringsfaktorer bidrar till att skapa den politiska elitens dagordning.." har inte gjorts i Sverige (Strömbäck. 2000, s. 188). Det innebär att vi kan beträda ny mark i forskningsområdet. Boken är från 2000 men vi har inte hittat någon senare studie om detta. Inte heller i de artiklar och dylikt vi stött på har de innefattat lokala politiker och lokala medier. Men det är omöjligt för oss att ha en uppfattning om *hela* forskningsområdet. Dock kan det konstateras att vår uppsats kommer att vara av högsta relevans och föra forskningsområdet framåt.

Det finns klara brister med att göra en fallstudie. Det kan bland annat vara svårt att göra generaliseringar utefter ett enda fall. Fördelen med det är dock att det är mer hanterbart för uppsatsförfattaren (Esaiasson mfl. 2012, s. 159). En annan brist kan vara att det är svårt att göra en renodlad fallstudie. När man analyserar orsak och verkan som uppsatsskrivande handlar om krävs jämförelser (Esaiasson mfl. 2012, s. 108-109). Det som stärker en fallstudie är återupprepade undersökningar. På grund av tidsbristen kan vi inte göra det (Esaiasson mfl. 2012, s. 168).

Uppsatsen kommer att vara en förklarande studie där man inte enbart försöker att beskriva medias påverkan, utan även på djupet försöka förklara varför det blev som det blev i fallet med RT (Esaiasson mfl. 2012, s. 36). Uppsatsen kommer vidare att vara en teorikonsumerande studie där man utifrån ett fall kommer att förklara vad som hände med hjälp av relevanta teorier (Esaiasson mfl. 2012, s. 40-41).

Operationaliseringen kommer att vara enkätundersökning med kompletterande semi-intervjuer. Enkäten kommer att bestå av åtta öppna frågor för att ge undersökningspersonen möjlighet att komma med egna reflektioner. I en enkätundersökning kan syftet vara informationsundersökning eller respondentundersökning. Det senare innebär att man antingen använder undersökningspersonen som vittne eller studieobjektet och dess tankar. I uppsatsen kommer vi kombinera dessa två, vi kommer både använda informationen som kommer fram som fakta samtidigt kommer vi försöka att kartlägga politikernas resonemang. Intervjuerna kommer att vara komplement till enkäterna för att vi ska få så djup insikt som möjligt i svaren och för att vi ska spara tid då vi inte kan intervjua alla berörda. Intervjupersonerna kommer att vara representativa från enkäten. De två politiker som var mest omnämnda i media Lars Hansson (Nämndens ordförande) och Monica Molin (andra vice ordförande) kommer att intervjuas. För representativiteten kommer även nämndersättare Emelie Ekman som inte har en beslutsfattande roll att intervjuas. Vi har alltså valt de viktigaste personerna och bristen med intervju blir således att man inte kan intervjua alla berörda men man kan åtminstone

försöka vara så representativ som möjligt (Esaiasson mfl. 2012, s. 227 -229, 258-264).

Det kan finnas brister med enkäter, till exempel är vissa personer inte benägna att svara utförligt på öppna frågor. Ur den synvinkeln hade det varit bättre med förberedda svarsalternativ. Dock hade man frångått de personers svar som skrivit utförligt och det är av större vikt att få dessa svar än att på ett kvantitativt sätt visa en stark procentsats för ett visst svar. För att få så utförliga svar av personerna som möjligt kompletterar vi som tidigare nämnt enkäterna med intervjuer (Esaiasson mfl. 2012, s. 235-236). Med intervjuer får man mer utförliga svar, kan få reda på anledningar till svar och lämnar en större möjlighet till oväntade svar. En annan styrka med intervjuer vilken är den främsta anledningen till att vi valt att göra intervjuer är att de görs när man vill veta hur människor uppfattar sin verklighet. Vi har valt att göra enkäterna först för att ha de som underlag till intervjuerna (Esaiasson mfl. 2012, s. 251-254, 257).

Vi kommer tillsammans med vår enkätundersökning och våra intervjuer använda oss av fem stycken nyhetsartiklar. Fyra från Sydsvenskan samt en från Skånska Dagbladet, dessa är de största lokala tidningar i Skåne. Artiklarna är hämtade från deras internetupplagor så notering skall göras att de artiklarna vi har valt är endast ett litet urval och som sagt enbart ifrån internetupplagorna. Vi använder oss även av kommunala handlingar i form av protokoll, förvaltningsutredning och mailkonversationer. Teori avsnittet kommer att grunda sig på flera författare. För att nämna någon är Jesper Strömbäck professor på Mittuniversitetet i journalistik och medie-och kommunikationsvetenskap. Vi har valt att använda oss enbart av svensk litteratur då olika politiska system och relationer till media skiljer sig åt mellan länder. Det är ingen hemlighet att vi kommer att hålla en kritisk och granskande ton gentemot media. Den kritiska tonen är av vikt då vi noggrant ska utreda deras påverkan på lokalpolitikerna i BSN LS och skärpan i argumentationen blir inte lika vass om vi inte heller håller en vass ton.

2. Teori

För att besvara vår frågeställning *Hur påverkas lokalpolitikens beslutsfattande av media?* behöver vi göra teoretiska nedslag i olika områden. För det första måste vi klargöra vad media har för politisk betydelse. För det andra krävs att vi diskuterar medias makt där störst vikt kommer att läggas vid den indirekta makten. Hur den ter sig och på vilket sätt kan man se det i politiken. För det tredje kommer journalistiken att belysas. Det är viktigt att belysa då journalistik inte är synonymt med media och betonar medias innehåll på ett helt annat sätt än begreppet media gör. Att diskutera medias innehåll är av största relevans för att utreda på vilket sätt media påverkar lokalpolitikerna och för att ta reda på om innehållet kan vara en påverkningsfaktor. Att använda media och journalistik som synonymer är ett misstag som ofta begås. Journalister är de som producerar medias innehåll (Strömbäck. 2004, s. 74-75). Avslutningsvis kommer den lokala prägel att diskuteras.

2.1 Medians politiska betydelse

Media är en förutsättning för en fungerande demokrati. Demokrati definieras som ett politiskt system som grundar sig på: folksuveränitet med allmänröst, människors lika värde där alla medborgare har lika rättigheter och skyldigheter, varje medborgare har en röst och där politikerna svarar inför folket (Pettersson, Holmberg. 1998, s. 10-11). De informerar medborgarna om viktiga händelser, skeenden och omständigheter och genom att erbjuda en plattform för individer och grupper som vill bilda opinioner. På det sättet blir medborgarna inbjudna till att vara med i den politiska diskussionen. Medierna är även viktiga för politiker för att få reda på vad medborgarna tycker (Luthersson. 2003, s. 167; Nord et. al. 2004, s.18-21).

Detta politiska samtalet mellan politiker och medborgare strävar efter att förföra medborgarna. Förföringen handlar om att politikerna vill påverka medborgarna i en viss riktning och övertyga dem om att just deras väg är den rätta att gå. När den politiska kommunikationen går allt för långt i sitt manipulerande syfte kallas det propaganda. Värt att notera är att det inte är medierna som ligger till grund för manipulationen utan det är politikerna. Lika väl som att "för mycket" kommunikation kan vara dåligt kan även bristande kommunikation vara det. När medborgarna inte har någon uppfattning om vad som händer i den politiska världen blir de lättare att manipulera. Manipulationer sker således i alla stater oberoende demokratinivå, och denna maktutövning är en viktig del i kommunikationen mellan medborgare och politiker. Det krävs av medborgarna att de har ett kritiskt förhållningssätt till medier. För att förhindra propaganda är majoriteten av dagens media politiskt obundna. Det innebär att det inte är politiker som kontrollerar medierna, heller inte censurerar information (Kylhammar, Battail. 2003, s. 36-38, 40).

2.2 Media och Makt

Makt handlar inte enbart om källan till makt eller vem som i en given relation vid en bestämd tidpunkt har makten. Det finns olika typer av makt och tre av dem

berör media. De tre maktdimensioner är makten över beslutsfattandet, makten över dagordningen och makten över tanken. Den direkta makten är den första dimensionen, den handlar om att A får B att göra något B inte annars hade gjort. Det inkluderar även makten över beslutsfattandet. Den politiska makten praktiseras genom beslutsfattande som avgörs primärt vart fjärde år vid de allmänna valen. Denna maktdimension är synlig. Makten över beslutsfattandet är institutionellt reglerad och bestämd, den handlar om makten att påverka själva verkligheten. Den andra dimensionen, makten över dagordningen handlar om aktörer som är intresserade av att påverka dagordningen snarare än ha makt över den. Den sista dimensionen, makten över tanken handlar precis som den andra dimensionen inte om att fatta beslut, utan om att påverka. Denna tredje maktdimension riktar sig mot de tankeprocesser som ligger till grund för hur vi uppfattar verkligheten. De två sistnämnda dimensionerna är en pågående och rörlig process som avgörs varje dag. Som medborgare påverkas vi medvetet eller omedvetet av den makt som utövas över oss. Dessa två dimensioner påverkar vår verklighetsuppfattning. Bland annat genom att bilder (verklighetsbilder) manipuleras för att få oss att tro att vissa frågor eller verklighetsbeskrivningar är mer relevanta, mer trovärdiga eller viktigare än andra (Strömbäck. 2004, s. 22-23).

Media är en demokratifråga. Vårt samhälle bygger på intressekonflikter och det är hela tiden ett beslutsfattande kring vems intressen i samhället som ska tillgodoses. Maktutövaren i den tredje dimensionen får människor att gå från sina egna verkliga intressen för att överta makthavarens intressen. Till slut vet den manipulerade inte längre vad den själv egentligen tycker utan tycker helt och hållet som maktutövaren. Den intressekonflikt som annars hade uppstått uteblir. Denna maktutövning leder till att man har makten över vilka beslut som kommer upp på dagordningen. Det blir här fokus på icke-besluten, det vill säga de beslut som aldrig kommer upp på dagordningen. Det kan diskuteras till vilken grad samhället hade varit annorlunda om dessa icke-beslut hade kommit upp på dagordningen (Christensen, Jensen, Erik, Lindkvist. 2011, s. 51-57). Det media väljer att belysa speglar journalistens egna intressen. Detta påverkar vad befolkningen tycker och vad som skrivs blir på så sätt en allmän sanning. Då politikerna, tjänstemännen och andra samhällsaktörer även i grund och botten är medborgare rättar sig även de efter media och blir på så vis påverkade.

2.2.1 Makten över beslutsfattandet (första dimensionen)

Inte bara politiker besitter makten över beslutsfattande som är den direkta makten utan det gör även medierna. Media har direkt makt över politiken genom att de i vissa situationer har direkt makt över politiker. Detta maktutövandet sker i den politiska diskussionen när journalister intervjuar och citerar. Media tar då beslut om vilka frågor som ska ställas, hur de ska ställas, vilka citat som ska tas med och i vilken kontext de ska tas med. Mats Ekström har gjort en studie av medias direkta makt genom att titta närmare på interaktionen i live intervjuer samt redigeringen av nyheter i form av citatteknik. Ekströms operationalisering var att han studerade partiledardebatter under valrörelser åren 2002 och 2006. Denna studie ligger till grund för vårt kapitel om makten över beslutsfattandet.

När politiker och tjänstemän yttrar sig inom media sker det inom ramen för journalistens intervjuande. Det är journalisten som med hjälp av sina frågor och diskurs styr intervjun. Även efter intervjun är det journalisterna som bestämmer vilka citat som ska användas när yttrandet ska tryckas i skrift. Genom att lyfta ut ett citat ur sitt kontext kan hela innehållet i en intervju framstå på ett annat sätt än vad den intervjuade menat då citatet yttrats. När man tar en företeelse ur ett sammanhang och sätter in det i ett annat kallas det kontextualisering. Citattekniker är som sagt ett exempel på kontextualisering och är en viktig metod för att dramatisera, skapa kontraster samt höja autenciteten i det som skrivs. Autenciteten höjs då ett citat uppfattas som mer trovärdigt än en återberättelse eftersom att det är en eller flera personers exakta ord som kan läsas. Dock är citat aldrig en neutral återgivning av vad som sagts. Intervjuer är ett effektivt sätt för journalister att sätta den politiska agendan. Det gör de först genom hur de styr intervjun samt hur intervjun vid ett senare skede återberättas (Ekström. 2008).

2.2.2 Makten över verkligheten (andra och tredje dimensionen)

Makten över verklighetsbilden som är maktens andra och tredje dimensionen är väldigt abstrakt. Vad är en verklighetsbild och hur kan man påverka den? Det är mycket svårt att svara på men vi ska försöka göra det genom att diskutera allmänbildning och opinionsbildning. Diskussionen kommer att konkretiseras och förstärkas med den berömda dagordningsteorin där kapitlets tyngd kommer att ligga.

2.2.2.1 Allmänbildning och opinionsbildning

Media påverkar inte enbart politikerna, utan hela samhället. Medias politiska påverkan är en effekt av den roll media har som bland annat kunskapsförmedlare. Den politiska makten bygger på legitimitet och auktoritet vilka förverkligas genom politiska institutioner som exempelvis riksdag och regering. Media har tillsammans med skola, universitet, kyrka och andra kulturella institutioner stor makt i samhället. Det är dessa kulturella institutioner som producerar kunskap, förmedlar information och på så vis skapar vår världsbild (Strömbäck. 2000, s. 53).

Historiskt sett har skolan bidragit till att påverka våra tankar kring moral, politik, disciplin och sociala framsteg. Från att skolan varit en plats för allmänbildning har massmedia allt mer tagit över rollen som allmänbildare av medborgarna. Vi påverkas inte enbart av det som står i medierna utan även det sätt nyheter framställs och formas påverkar oss. Vår verklighetsuppfattning och samhällsuppfattning påverkas och skapas av medierna (Sommardal. 1997, s. 77). Det händer väldigt mycket omkring oss och det är näst intill omöjligt att ta åt sig all den information som flödar. Vi matas ständigt med information och måste sälla bland den information som slåss om vår uppmärksamhet. Vi kan inte se allting som riktas mot oss eller komma ihåg allting vi ser. Vi är selektiva i våra val och att vi sorterar medvetet och omedvetet bland den information vi omges av. Det som vi sedan lägger vår uppmärksamhet på är sådant vi finner viktigt och relevant. Media har stor betydelse för strukturering av den information som finns att tillgå. Media hämtar in, granskar och sorterar. Man kan se på medierna som *gatekeepers*, grindväktare som sorterar informationen och väljer vad som ska komma fram till medborgarna. Vi kanske misstror media men vi är i behov av det media tillhandahåller oss då vi inte har många andra val att vända oss till för att få information (Strömbäck. 2004, s. 28-30).

Man kan påstå att världen både vuxit men samtidigt även krympt. Den har vuxit tack vare den kunskap vi fått om omvärlden men samtidigt krympt då vi påverkas av det som händer utanför vår egen sfär. Vi har blivit allt sämre i vår förståelse av hur samhället fungerar och utvecklas. Samtidigt har vi nu mer än någonsin tillgång till enorm mängd information. För att få tillgång till information och kunskap om vad som sker inom politiken vänder vi oss då till den största informationskällan vi har, nämligen media (Nord & Strömbäck 2004, s 14-15).

Man säger att politiken är medierad, vilket innebär att politiken utspelar sig i och via media. Det huvudsakliga sättet politiska aktörer kan nå ut till medborgarna är via media. Det är på samma sätt via media som medborgarna i sin tur främst införskaffar information och uppfattning om de politiska aktörerna och samhället i stort (Nord et. al 2004, s 290). Vi tror mer på det vi läser och ser i medierna än våra egna erfarenheter och de samtal vi har med andra. Den informationsmängd som finns för medierna att tillgå är gränslös, däremot är medierna begränsade till sitt format i hur mycket de kan ge ut. Medierna får ständigt sortera bland all den information som finns att tillgå och välja vad som ska uppmärksammas. Det kan vara svårt att ge hela bilden av en händelse, därför väljer media delar av verkligheten som de framställer och beskriver. Medierna besitter en stor makt i den politiska kommunikationen mellan politiska aktörer och medborgare. Detta leder till att politiker och andra aktörer anpassar sig efter medierna och deras sätt att verka. När politiska aktörer anpassar sin diskurs efter medierna för att få fördelaktig plats i media kallas detta *medialisering* (Nord et. al 2004, s.14-16).

Medias fokus på ökad försäljning kallas *medielogiken*. Medielogiken innebär att mediernas behov form av bland annat ökad försäljning är i fokus. I detta fokus kan det diskuteras om försäljning prioriteras framför sanningshalten i journalistiken. Medias behov av ökad försäljning möjliggörs genom att journalistiken är intressant och attraherar medborgarna i högre utsträckning. Journalisterna vill väcka intresse med sina rubriker och nyhetsartiklar samtidigt har de makten att fatta beslut om hur politiska aktörer eller händelser framställs. Det kan diskuteras i vilken grad denna medielogik och kommersialisering har sin påverkan på media och i sin tur vilka effekter det får på samhället och opinionsbildningen (Strömbäck, 2008).

Makten över verklighetsbilden och tanken är de mest avgörande faktorerna för politiska beslut. Man brukar ofta säga att beslut redan är tagna innan beslutet ska tas eftersom de som har makten över tanken och verklighetsuppfattningar också har makten över den allmänna opinionen. Genom att påverka dagordningen och göra medborgare medvetna om noggrann utvald information kan man också påverka opinionen och därmed de politiska besluten (Petersson, Holmberg, 1998, s. 82).

2.2.2.2 Dagordningsteorin

Medierna och politiska aktörer är båda beroende av varandra samtidigt som de många gånger står i konflikt mot varandra. De politiska nyheterna har högt nyhetsvärde och politikerna är beroende av medierna för att få fram sitt budskap. Denna ömsesidiga beroende gör att de två aktörerna måste anpassa sig till varandra (Nord et. al 2004, s201-22). Vi har som tidigare nämnt valt att kolla på hur politiker påverkas av media. Det finns en maktkamp mellan politiker och medierna. Ett sätt denna maktkamp utspelar sig på är genom dagordningen. Vissa påstår att makten i samhället bestäms av vem som har makt över mediernas uppmärksamhet. Samhällsmedborgarna, politiker och andra aktörer slåss om vilka frågor som ska komma upp på dagordningen. Men det handlar inte

enbart om *vilka* frågor som ska komma upp på dagordningen utan även *hur* dessa frågor yttras. Medierna kan genom det sätt de framställer en fråga på bestämma vilket fack frågan tillhör. Detta kunde vi se i kapitlet om medias direkta makt. Det har med tiden visat sig att medierna får allt större makt när det kommer till presentationen av politiken. Detta innebär att medierna får allt större inflytande i den politiska presentationen när det kommer till bland annat att bestämma dagordningen, vad som ska ses som ett problem samt hur politiken beskrivs (Håkansson 2004, s 205-207).

Dagordningsteorin utvecklades av Maxwell McCombs och Donald Shaw och är en av de viktigaste teorierna om massmedia (Strömbäck. 2000, s. 145). Dagordningsteorin spinner vidare på Lippmans teori om pseudo-omgivning som handlar om att "Det är bilden av verkligheten, snarare än verkligheten i sig själv, som ligger till grund för våra handlingar. Och för våra uppfattningar." (Strömbäck. 2000, s. 146-147). Detta innebär att det inte är verkligheten som ligger till grund för handlingar utan hur man uppfattar den. Verkligheten är ur denna synpunkt subjektiv och därför skapar varje person sin verklighet utifrån sin egen bild av verkligheten. Media förmedlar och skapar en bild av verkligheten. Den bilden av verkligheten ligger sedan till grund för hur vi agerar i vardagen (Strömbäck. 2000, s. 147-148).

Medborgarnas verklighetsbild påverkas enligt dagordningsteorin genom att media förmedlar vad som är viktiga frågor och vad allmänheten ska bilda sig en uppfattning om. Således handlar det inte om att media säger exakt vad medborgarna ska tycka eller tänka. Om media exempelvis ofta förmedlar att det begås grova våldsbrott i en stad och skriver mycket negativt om den staden kommer människor undvika att åka dit för att den anses som farlig. Den anses som farlig i den bemärkelsen att när publiken läser artiklarna skapas en känsla av rädsla. På detta sätt påverkar medias bild av verkligheten våra handlingar när vi väljer att undvika den staden (Strömbäck. 2000, s. 150). Enligt dagordningsteorin finns det flera dagordningar det finns medborgarnas, medias och den politiska dagordningen (Strömbäck. 2000, s. 151, 153). De olika dagordningarna förhåller sig till varandra på det sättet att medias dagordning kan påverka både medborgarnas och den politiska dagordningen medan medborgarnas dagordning påverkar medias och politiska dagordningen påverkar medias. På detta sättet påverkar politiker medierna och indirekt påverkar medborgarna (Strömbäck. 2000, s. 154).

Mediernas dagordning handlar om hur mycket uppmärksamhet en viss fråga får i media. Medieinnehållet undersöks kvantitativt och desto fler artiklar som skrivs om ett fall, desto viktigare anses det. Vidare är vissa medier så kallade nyckelmedier vilket innebär att andra medier kommer att ta efter det som de skriver. Som tidigare nämnts kan mediernas dagordning påverka både den politiska dagordningen och medborgarnas (Strömbäck. 2000, s. 155).

Medborgarnas dagordning kan antingen studeras över tid där man studerar skillnaden på medias och medborgarnas dagordningar vid flera tillfällen, eller att man riktar in sig på en specifik fråga. Allt handlar om att studera vad människor tycker är viktigt, som oftast görs via enkätundersökningar

(Strömbäck. 2000, s. 169). Studier som gjorts om medborgarnas dagordning har kommit fram till att medierna har makt att sätta medborgarnas dagordning. Det som skrivs i media kommer även på medborgarnas dagordning (Strömbäck. 2000, s. 170-171).

Den politiska dagordningen är "de frågor, problem eller samhällsområden som står i centrum för politiskt beslutsfattandet". Det är de frågor politikerna prioriterar i tal, debatt och skrift (Strömbäck. 2000, s. 187). Politiska beslutsprocesser är i centrum och den politiska dagordningen summerar mer eller mindre ihop dagordningsteorin då mediernas dagordning tillsammans med medborgarnas skapar den politiska dagordningen. Det är en kamp om dagordningen mellan medierna och politikerna, men den ena hade inte klarat sig utan den andra. Medierna har resursen att de är den direkta kanalen till medborgarna medan politikerna sitter på informationen som medierna behöver för nyhetsunderlag. Desto mer politikerna får utrymme i media desto större chans till fler mandat får de. Även om politiker har den slutgiltiga makten så kan de vara påverkade av media. I slutändan är det media som har övertaget om dagordningen eftersom att de avgör vad som ska bli nyheter, men de är ändå påverkade till viss del av politiker då politiker har lärt sig att använda media till sin fördel och påverka hur de framställs i media (Strömbäck. 2000, s. 188-189).

Media väljer som sagt vad de ska skriva och har stor makt, både vad det gäller medborgarnas dagordning och även den politiska dagordningen framförallt på politikerna. Politikerna har maktens första ansikte, de besitter den direkta makten över samhället, medan media har det andra ansiktet som är den indirekta makten. Detta maktspel är dock inte definitivt åt något håll. Även om det kan konstateras att media har stor makt att kunna påverka den politiska dagordningen så är det trots allt politikerna som har det slutgiltiga beslutsfattandet (Strömbäck. 2000, s. 189, 198). "Genom de ämnen som media väljer att uppmärksamma, tvingas de politiska aktörerna till reaktion. Det är dock långt ifrån säkert att det leder till förändringar i det faktiska beslutsfattandet" (Strömbäck. 2000, s. 189). Avslutningsvis gjorde Djerf-Pierre en studie om medias makt och kom fram till att det finns både långsiktiga och kortsiktiga effekter av medias makt. På kort sikt sätter media den politiska dagordningen och på lång sikt formar och definierar den vad som är politik. Mer specifikt kan man säga att genom de möjligheter och ramar media skapar formas politiken (Djerf-Pierre. 2008).

Dagordningsteorin har dock flera brister. Den inkluderar för det första inte *hur* människor uppfattar politiska frågor som skildras i media, och i sin tur *hur* händelser framställs i media. Teorin håller sig endast på den enkla nivån *vad* människor har åsikter om och anser väsentliga i dagens samhällsdiskussion. Det leder till att teorin saknar djup. För det andra kan det diskuteras hur mycket makt media har över sig själva, och avslutningsvis blir olika medborgare och politiker olika påverkade av media (Strömbäck. 2000, s. 74, 201, 205).

2.3 Journalistik

Journalistik är av vikt för att förstå hur medias vinkling kan påverka politiker. Det är trots allt journalister som tillhandahåller den information media ger ut. Vi kommer att diskutera journalistisk objektivitet, vem som bör ha makten över det politiska medieutbudet och vad som blir en nyhet, sensationsjournalistiken.

2.3.1 Journalistisk objektivitet

Journalistisk objektivitet går ut på att det finns en skillnad mellan fakta och värdering. För att objektivitet ska uppstå måste journalisten vara medveten om skillnaden mellan dem. Tror man på journalistikens objektivitet måste den då vara faktabaserad. Kovach och Rosenstiel menar att det finns fem krav på journalisten för att hon ska falla under kategorin objektiv. För det första ska journalisten aldrig skriva saker som hon är osäker på, information som är obekräftat eller påhittat. För det andra ska journalisten aldrig vilseleda läsaren genom det sätt informationen presenteras. För det tredje ska journalistens arbete vara genomskinligt så att läsaren ska få veta allt den behöver veta för att kunna värdera en nyhet. För det fjärde bör journalisten inte rapportera andra mediers information då dessa inte behöver vara helt sanna och onyanserade. Om journalisten väljer att använda sig av andrahandskällor bör det framgå. Journalisten ska således hålla sig kritisk till sina källor. Till sist ska journalisten vara ödmjuk inför sina egna möjligheter att veta. Journalisten kan inte veta allt, detta är något hon bör vara medveten om (Strömbäck. 2004, s. 78-80).

2.3.2 Makten över det politiska medieutbudet

Man kan fråga sig vem det är som bör ha makten över det politiska medieutbudet, en demokratisk fråga i allra högsta grad. Vem är det i den medierade offentligheten som bör representera medborgarna; journalister, politiker eller medborgarna själva? Utifrån tre modeller har vi tittat på de tre aktörerna. Självklart är de tre modellerna inte utpräglade, men de ger en fingervisning av hur utvecklingen kan se ut. *Maktgranskaren* anser att makten bör ges till journalisterna. Det är journalisterna som kan lyfta fram frågor som annars inte hade tagits upp av politiker. Dessutom anses de ur ett demokratiskt perspektiv ha i uppdrag att representera medborgarnas intressen. *Konkurrens/elitdemokraten* i sin tur anser att det är politikerna som bör ha makten. Politikerna har kommit till makten därför att medborgarna har förtroende för dem och därför faller det sig naturligt att massmedierna ska ägna tid och ge utrymme åt politikernas dagordning. Till sist har vi *populisten* som anser att det självklart är medborgarna själva som ska ha makten över politikpresentationen i media. De anser att eliten inte kan veta vad medborgarna tycker och tänker. Inte heller kan journalisterna veta det förrän de satt sig in i medborgarnas preferenser för att sedan utgå från medborgarnas tankar i sina rapporter (Håkansson 2004, s 213-214).

2.3.3 Nyhetsvärdering

En politisk nyhet som lockar och fångar publikens uppmärksamhet kan ligga till grund för medborgarnas politiska tänkande. En av de stora talarna inom media, Walter Lippman, sa redan så tidigt som 1922 att det finns två krav på en nyhet för att den ska få en reaktion från allmänheten. Att nyheten väcker känslor, samt ger en möjlighet för mottagaren att identifiera sig. Henrik Prakke menade att det finns tre faktorer som gör att en händelse blir till en nyhet inom medierna och skapar uppmärksamhet. Dessa tre faktorer är tid (om en händelse sker eller har skett), kultur (om människor kan relatera till händelsen) samt rum (om det som sker händer nära). Finns dessa tre faktorer med ökar sannolikhet att det blir en nyhet. Något Prakke utelämnar är sensationalisering (Johansson 2004, s 223-224).

2.3.4 Sensationsjournalistik

Sensationsjournalistik innebär att en fokus från händelser och nyheter som är viktiga för medborgarna att ta del av ersätts av händelser som ska locka läsare. Nyheterna i sensationsjournalistiken brukar oftast innehålla hårdvinklingar, spekulationer och vara överdrivna. Det som kan vara farligt med den här typen av nyhetsjournalistik kan vara att det tar allt mer plats från nyheter som ska bidra till viktiga samhällsdiskussioner. Med tiden kan det bli otydligt vad som är information och vad som är underhållning (Ghersetti 2004, s 241-242). Från att media varit folkbildare har de nu övergått till att vara underhållare, vilket i sin tur påverkar innehållet i medierna. (Ghersetti 2004, s 243-244)

Sensationella nyheter har ingenting med saklighet eller relevans att göra, de ska fånga uppmärksamhet. Begreppet i sig är svårt att definiera. Vissa forskare menar på att sensationsjournalistik är sådant som oftast förekommer i kvällstidningar och är underhållande, medan andra menar på att det innebär nyheter som berör samhället men som samtidigt fångar publikens intresse. Einar Østgaard skriver att för att en händelse överhuvudtaget ska få uppmärksamhet måste den ha inslag av sensation. Sensationer kan innebära sådant som är oväntat eller ovanligt för publiken. Dock behöver sensationer inte vara nyheter med dåligt inslag även om dåliga nyheter oftare förekommer vid sensationsjournalistik. Tyvärr blir det ibland så att händelser som utspelas under längre tid riskerar att tappa publikens intresse. Därför behöver journalisten ständigt söka efter nya aspekter av en händelse för att åter kasta ljus på den (Ghersetti 2004, s 251-253).

2.4 Lokalmedier & lokalpolitiker

Det finns tre konkreta sätt som lokala medier skiljer sig från nationella medier. För det första har de en mycket starkare granskande roll då de är närmre de lokala politikerna än vad nationella medier och politiker är. Det visar sig bland annat genom att de tar emot tips på ett helt annat sätt än nationella medier. För det andra skriver lokala medier mest om konflikter. För det tredje finns det en avsaknad av kritisk granskning av källor. Vilket leder till att de som skrivs kan vara mycket löst grundat. Med det sagt betyder det inte att de lokala medierna

inte har en granskande funktion. De lokala makthavarna måste tänka på de lokala medierna när de agerar. Medierna kan bli tipsade om olika saker och då måste politikerna kunna stå för vad de gjort och ta konsekvenserna. De lokala mediernas granskande roll visar sig även i vilka händelser de väljer att bevaka och lyfta fram som nyheter. De lokala medierna blir ofta arenor för konflikter och det är de själva som väljer ut vilka konflikter som ska belysas och uppmärksammas (Nygren 2004, s 305- 306).

Det har visats att av de som läser morgontidningar läser mest det som sker på localsidorna. Intresset för det som händer lokalt intresserar mer än det som sker långt bort. Lokala medier spelar en stor roll för den lokala demokratin. För att förstå vilka frågor medborgarna i kommunen uppfattar som viktiga och öka kunskapen i dessa frågor spelar de lokala medierna en stor roll (Nygren 2004, s 308 - 310). De lokala medierna är inte längre beroende av politikerna och relationen dem emellan. Medierna styr själva vad de ska bevaka i kommunen och vilka nyheter som ska lyftas fram. De lokala politikerna kan därför inte påverka det som sker i medierna. De lokala mediernas kommunbevakning har med tiden varken blivit bättre eller sämre, däremot har det som vi tidigare nämnt, medielogiken, blivit starkare. Medierna slåss allt mer om publikens uppmärksamhet och vill synas och höras för så låga kostnader som möjligt. Medierna på lokal nivå har blivit mer självständiga från de lokala politikerna, vilket gynnar demokratin. Men samtidigt är konkurrensen om människors uppmärksamhet hård och medielogiken påverkar vare sig man vill eller inte (Nygren 2004, s 312 – 313).

3. Emperi

3.1 Romano Trajo

I följande avsnitt kommer först Romano Trajo ärendet presenteras ut efter de kommunala handlingarna som är BSNLS 2009 och BSNF 2009. Därefter kommer mediavinklingen av fallet diskuteras ut efter de fem nyhetsartiklar. Vi valde att ha det i empiridelen istället för i analysen eftersom vi endast presenterar faktafelen och vinklingarna och analyserar de inte djupare. Vi gör ett antagande och det är att den översikt och utredning som förvaltningen gjorde är mer tillförlitlig än det som står i artiklarna, därför kommer de kommunala handlingarna användas som sanningssägare i mediagranskningen. Efter det kommer vi att belysa enkäterna och sist intervjuerna.

3.1.1 Sammanfattning

Romano Trajo startades 1991 av Kommundelsnämnd Norr. Fram till 2007 var det inga ekonomiska problem och Romano Trajo hade även fått kommunens integrationspris år 2003. Men 2008 i samband med att direkt skolpeng infördes minskade kommunen bidraget med cirka två tredjedelar med motiveringen att det bidraget tillsammans med direkt skolpeng skulle täcka kostnaderna. Men så blev inte fallet. Under nämndens arbetsutskottsmöte 2008-08-13 kom fritidshemmet Romano Trajo och deras problem upp på dagordningen. Nämnden beslutade 2008-08-27 att en översyn av verksamheten skulle göras.

Verksamheten som bedrevs gick under skolbarnomsorg vilket enligt förvaltningens definition är "Skolbarnomsorg är en verksamhet som sker inom grundskolans ram efter skoltidens slut för barn i förskoleklass och grundskola. Verksamheten kan bedrivas som familjedaghem, fritidshem (6-9 år) eller fritidsklubb (10-12 år). Omsorgen är avgiftsbelagd." Av denna definitionen får vi ut två konkreta fakta: För det första att verksamheten *måste* ta ut en avgift av de barnen som är inskrivna där, samt att skillnad ska göras i verksamheten beroende på vilken ålder barnen har. Avgiften per barn avgörs av familjens bruttoinkomst, *men* den direkta skolpengen som är en kostnadskompensation från kommunen för de barn som är inskrivna i verksamheten skiljer sig åt beroende på om det är ett fritidshem eller fritidsklubb.

Förvaltningen såg flera problem med Romano Trajo:

För det första var verksamheten avgiftsfri vilket innebar att familjerna som utnyttjade Romano Trajo inte behövde betala. Vilket en krävs för att bedriva skolbarnomsorg. För det andra riktade sig verksamheten till romska barn i alla åldrar "Från förskola till gymnasium". Det går inte heller enligt skolbarnomsorg vilket ska bedrivas från 6-12 år. För det tredje ansåg inte förvaltningen att ett särskilt fritidshem och fritidsklubb för romska barn behövdes. Det var ett fåtal barn där som de ansåg kunde få lika bra service inom andra befintliga verksamheter på Borgarparken och St Hansgården. Faktum var att flera barn som besökte Romano Trajo var inskriva i andra verksamheter. För det fjärde så

var Romano Trajo inte en renodlad skolbarnomsorgsverksamhet ur den aspekten att de erbjöd en "pedagogisk, social och rådgivande verksamhet" med kontakter med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, socialförvaltningen, kyrkan för att bara nämna några kunde även föräldrar till barnen gå och få stöd. Det kom dit då inte bara barn utan även vuxna och spädbarn. Det gjorde att förvaltningen ansåg att Romano Trajo hade platsat bättre som en Mötesplats än som en skolbarnomsorg. Slutligen så skälet att romer skulle behöva särskilt stöd i samhället och behöva en sådan verksamhet som Romano Trajo var inte tillräckligt. För att de problem som Romer stöter på är samma problem som andra folkgrupper stöter på i det Svenska samhället och därför är det bättre med verksamheter som arbetar med mångfald, integration och är multikulturella genom att integrera barnen i de andra verksamheterna.

I det stora hela så ansåg förvaltningen att om Romano Trajo skulle fortsätta bedriva skolbarnomsorg skulle samma krav gälla på dem som andra verksamheter. Om inte tyckte dem att det är bättre att integrera barnen i andra verksamheter det hade varit bättre ur både ett ekonomiskt och integrationsperspektiv, eller att man skulle byta huvudmannskapet av Romao Trajo till annan förvaltning, socialförvaltningen eller kultur och fritidsförvaltningen. Så att de formellt inte skulle ingå som skolbarnomsorg utan skulle utöva vad de egentligen utövade vilket var mötesplatsverksamhet.

Barn och skolnämnden fattade beslutet 2009-04-22 och det var inte mycket som skilde ifrån förvaltningens förslag. Det som är markerat är skillnaden i det politiska beslutet gentemot förvaltningens förslag.

Barn- och skolnämndens beslut

Barn- och skolnämnd Lunds stad beslutar

att uppdra åt förvaltningen att inför läsåret 2009/10 planera och organisera skolbarnomsorgen vid Romano Trajo inom befintlig verksamhet vid S:t Hansgården, Borgarparken samt fritidshem inom Norra Fälädens skolområde samt

att uppdra åt förvaltningen att i dialog med övriga berörda förvaltningar *och i dialog med företrädare för romerna*, föra över den öppna verksamheten på Romano Trajo till andra näraliggande enheter med liknande/motsvarande verksamhet.

3.1.2 Mediesammanfattningens faktafel och vinkling

Det första faktafelet som kommer upp är när Romano Trajo började bedriva sin verksamhet, vilket är enligt den kommunala översikten 1991. Där var det mer sanningsenligt det som Sydsåkånskan skriver. Men väl att notera är att bara för att Romano Trajo grundades då innebär det inte att de började bedriva sin verksamhet vid den tidpunkten. Dock är det anmärkningsvärt att det för det första skiljer sig åt i informationen mellan tidningarna och för det andra att Sydsvenskan har konkret faktafel.

Det andra konkreta faktafelet är när Romano Trajo fick sitt integrationspris. Det var inte 2004, utan 2003. Den informationen kan vi hitta på kommunens hemsida. (Kommunkontoret Lund. 2012) Vidare skrivs att de riktar sig till barn i åldrarna 6-12 år. Enligt kommunens översikt så riktar de sig Romano Trajo till barn i alla åldrar från förskolan till gymnasiet så det är ingen slump att det är just barn i alla åldrar där.

Romano Trajo ärendet var på många sätt ganska okomplicerat. Det man kan läsa i kommunens översikt är att det finns vissa kriterier som måste uppfyllas för att antingen kalla sig fritidshem eller fritidsgård. Är det inte kanske rimligt då att om man kallar sig något måste man också leva upp till de kraven som ställs? Vidare var det inte en så stor efterfrågan på Romano Trajo, många av barnen där var inskrivna i andra verksamheter som både media och kommunalhandlingar skriver. Från att vara ett ganska okomplicerat ärende fick media det till att bli ett fall istället det till att bli ett känsligt ärende som mer handlar om romernas rätt i samhället än att bedriva fritidsverksamhet.

Avslutningsvis är det ett stort vinkligngsfel och även faktafel för den delen att säga att politikerna beslutade att lägga ned Romano Trajo. Beslutet handlade om att man skulle omlokalisera verksamheten till andra enheter. Att använda ord som nedläggning i det fallet ger en orättvis bild och man ger känslan av att en redan utsatt grupp blir ännu mer utsatt och används enbart i spänningshöjande syfte, för det låter mer spännande att säga nedläggning än omlokalisering.

3.1.3 Enkätundersökning

Enkäten delades till nio stycken nämndsledamöter i Barn och Skolnämnd Lunds Stad. De valdes eftersom att de var närvarande vid enkättillfället som hade varit med då nämnden fattade beslut rörande Romano Trajo. Enkäten bestod av åtta stycken frågor. För att läsa hela enkäten och fullständiga svar se appendix 6.1.

De tillfrågade ansåg att media granskningen var partisk och uppförstorad. De ansåg att media sensiboliserade och en av nämndsledamöterna beskrev det som " Dagens media gillar sensation, därför har detta blåsts upp ordentligt. En partisk media, det är vad jag uppfattade det hela som, där romska ungdomar målades ut som offer och vi som förövare." En person gav ett intressant svar på frågan om han/hon ansåg att media uppförstorade fallet och vad det i så fall fick för följder. Svaret var att han/hon sa att " Politiker bekräftade inte om hot och upplopp för att inte ge mer bränsle åt media." Detta står även som ett svar i en

annan fråga att man "...man formulerade ganska luddiga förslag för att minska risken att bli klämd av media...". Uppförstoringen ledde ur den personens åsikt till att politikerna förde en mindre öppen dialog med media.

Nästan alla politikerna kände inte sig påverkade av media. Det var en person som beskrev det som " Jag blev mest påverkad på så sätt att nämndsarbetet skedde mindre öppet än vad som egentligen är önskvärt i en demokrati." De allra flesta ansåg inte att sin argumentationen förändrades dock var det en som beskrev " Ja, den uteblev nästan". Det var dock ingen av politikerna som ansåg att media påverkat deras beslutsfattande och endast två av de tillfrågade politikerna hade blivit kontaktade av media. Ett intressant svar på om media påverkade beslutet var "Beslutets innehåll påverkades inte, men det tvingades senareläggas pga den stora uppståndelsen".

3.4 Intervjuerna

Vi har gjort intervjuer med tre stycken personer Lars Hansson Nämndsordförande, Monica Molin (2a Vice ordförande i nämnden), Emelie Ekman (Ersättare i Nämnden). Nedan följer en sammanställning av intervjuerna. För att läsa fullständiga intervjuer och svar vänligen se appendix 6.2.

Emelie Ersättare i BSN LS

Emelie har ingen beslutsfattande roll i nämnden då hon endast är ersättare. Hon tyckte att det blev stor uppståndelse kring ärendet. Mest efter att beslutet hade fattats att lägga ner RT. Hon blev aldrig kontaktat av media. Hennes åsikt påverkades inte av media. Det hon tyckte var dock att media spädde på och förstörde upp fallet och det hade inte blivit så kontroversiellt och satt igång ockupationer etc om media inte gjort det större än vad det var.

"Vad tror du medias roll va i påverkningen på allmänheten? Tror du media hade någon påverkan på allmänheten? Hade media en roll i att förstora upp det? Det är väl medias roll. Media ska väl uppmärksamma sådana här saker. Det här var något som absolut inte behövde bli så stor om media inte hade gjort det till det som det blev."

Lars Hansson Ordförande i BSN LS

Diskussionen om vad man skulle göra med RT hade pågått länge. Det var olika faktorer som spelade roll; dels ansåg man att verksamheten inte fungerade innehållsmässigt, dels var det för få barn som var inskrivna, dels kunde dom inte hantera sin ekonomi på ett bra sätt. Man hade ingen styr på verksamheten och man kände att man behövde dra i bromsen.

Media försökte från början vinkla händelserna så att det skulle se ut som att politikerna angrep romerna. Media gillar att sätta grupper emot varandra, skapa konflikt. Dom lyckades hitta något här som de kunde spela vidare på. När en historia blir väldigt hett sätter sydsvenskan en speciell rubrik, så det var en hel avdelning om RT på sydsvenskan, vilket visar på den uppståndelse det var i

media om fallet. Det blir ju samtalsämnet vid frukostborden då. Media hade ingen påverkan på utgången av ärendet. Däremot hade dom stor påverkan på beslutsfattandet om ärendet drog ut på tiden eftersom det var så pass känsligt. Media hjälpte till att göra ärendet känsligt. Minsta lilla formella miss hade kunnat vara ödesdigert. Lars upplevde att han blev mer försiktig i sin retorik. Man försökte som politiker ge ärendet så lite uppmärksamhet som möjligt. Normalt försöker man ha en stor öppenhet mot allmänheten. Man lägger ut beslutsunderlagen till möten i så god tid som möjligt för att få igång en debatt, men i RT fallet var det inte så. Här var debatten redan igång och den var dessutom så snedvriden och infekterad att det enda politikerna kunde åstadkomma genom att lägga sig i debatten var att öka konflikten.

Lars anser att media var väldigt vinklad. Han kände ingen press dock att fatta beslut i en viss riktning. Han tror att andra politiker blev påverkade av media men på vilket sätt eller vilket håll vet han inte, men det var många som tyckte att det var en obehaglig stämning från ungdomarna under sammanträdet. Efter sammanträdet ringde en journalist från sydsvenskan upp han och frågade hur mötet hade gått, Lars säger att han ljög rakt ut till journalisten. Han hade sagt att det hade gått hur lugnt som helst och det hade inte hänt något uppseendeväckande. Detta gjorde han för att inte ge journalisten en chans att skriva om det. Det tog journalisten tre veckor innan hon förstod att Lars hade bluffat. Han försökte således dämpa stämningen genom att ljuga. Flera politiker fick hotbrev och man klottrade ner deras bostadsdörrar men man kom överens om att inte polisanmäla. Detta för att då en polisanmälan görs blir det offentlig handling och man ville inte att pressen skulle få reda på det och ge mer utrymmer åt ärendet än vad som redan hade getts.

Han tycker att det är synd att det blev som det blev. Medierna ska rapportera för medborgarna om olika händelser. Det krävs av en demokrati att media ska rapportera, men i detta fallet urartade det. Det fanns en representativ demokrati i form av att nämnden fattade beslut, men öppenheten och dialogen med medborgarna som man försöker ha försvann helt och hållet i detta ärendet. Lars hoppas och vill gärna tänka sig att han är opåverkbar. Han anser att det är viktigt att man är opartisk, man ska driva den linjen man står för och vara tydlig med den. Men han kände att han blev påverkad på det sättet att han kände sig spänd över att det skulle ske saker i form av tex våld. Kunde man kasta sten på poliser kunde man kasta sten på politiker också tänkte han. Även om det var olustigt för många i nämnden var man tvungen att fatta de beslut man måste ta även om ett ärende är hett, det är ens skyldighet.

Han anser att det blir en förlust för demokratin. Om man kan lita på att media är sakliga så kan man agera mer öppet, vilket gynnar demokratin. Men man kan inte lita på media och måste därför smygga för dom, vilket blir en förlust för demokratin. Man ska inte behöva mörka eller tänka taktiskt för att undvika obehag i sitt beslutsfattande som politiker. Självklart är vissa beslut svåra att fatta det tillhör rollen, men det är tufft att vara fritidspolitiker när man blir utsatt.

Monika Mohlin Vice Ordförande i BSN LS

Romano Trajo ärendet skilde sig från andra liknande ärenden på det sättet att politikerna inte fattar beslut om sådant. Det överlåter man till själva verksamheten. Men i detta fallet kunde rektorn inte fatta beslut och därför fick politikerna träda in och backa upp skolchefen. Det hade aldrig blivit ett beslut för nämnden att fatta om inte det hade blivit sådan media kring ärendet. Då hade man låtit verksamheten själva ta ett beslut.

Monika tyckte att det gick att "göra media" av ärendet eftersom det handlade om en utsatt grupp i samhället, romer. Vilket var osjyst gjort av media. Hon anser att media utnyttjade situationen för att göra lite "kula" artiklar och sensationalisera. Hon anser inte att media hade någon påverkan alls i beslutsfattandet i ärendet. Man gjorde inte ett dugg annorlunda på grund av media men man gjorde saker med lite större omsorg och noggrannhet tex lät man förvaltningen förankra ärendet i nämnden, något man aldrig tidigare gjort.

Monika känner sig mest påverkad av allmänheten och det som man ser ske runtomkring i samhället. Monika tror att allmänheten blev påverkade av det som skrevs i media. En politiker har bara sin egen röst att höras med. Sen kan medierna välja att inte ta med den rösten om dom inte vill. Media har sista ordet. Hon anser inte att demokratin blev påverkad. Man hade agerat likadant i vilket fall som helst.

4. Analys

Vårt tankesätt när vi började med uppsatsen var att media inte har någon direkt påverkan på lokalpolitiker. Vi tänkte att media möjligtvis påverkar politiker på ett indirekt sätt genom att påverka deras tankar vilket i sin tur kanske leder till att deras beslut påverkas. Dock förvånades vi över det vi fick fram av empirin. Det kom fram att politikerna på både ett direkt och indirekt plan blev påverkade av media och journalisterna. På ett paradoxalt sätt blev politikerna i sitt beslutsfattande både påverkade men samtidigt inte påverkade av media. Det intressanta var att ingen av politikerna själva ansåg sig ha blivit påverkade, varken direkt eller indirekt.

Den direkta makten innebär att A får B att göra något som B inte annars hade gjort. Detta tyr sig som vi tidigare nämnt i media genom att media kontrollerar hur den politiska diskussionen i media ska framställas. Oavsett hur den politiska diskussionen i media ser ut är det i slutändan politikerna som har makten över det politiska beslutsfattandet och således över samhällsstyrningen. Ett beslut som i fallet med Romano Trajo är ett ärende politikerna vanligtvis inte tar hand om. Ärenden liknande detta ska verksamheterna själva, i detta fall rektorn, ta hand om och fatta beslut om. Det en av de intervjuade sa var att en sådan beslut om en verksamhets framtid inte fattas av politikerna. Men i detta fallet fick politikerna lägga sig i eftersom händelsen blev så stor. Här kunde vi se hur politiken direkt blev påverkad av media. För att undvika uppståndelse och visa sitt stöd för förvaltningens beslut valde politikerna att ta upp ärendet i nämnden. Ur en *direkt makt*-perspektiv fick media politiken att agera på ett sätt den vanligtvis inte gör. Medias dagordning blev den politiska dagordningen och gjorde att politikerna fick ställa sig bakom skolchefen för att visa sitt stöd och ta ett beslut i något man vanligtvis inte gör. Dagordningsteorin styr vad man ska ha åsikter om, i detta fallet handlade det om att man skulle ha en åsikt om Romano Trajo och att behålla verksamheten. På detta sätt blev medias dagordning den politiska dagordningen. Det är intressant hur ingen av de intervjuade ansåg sig ha blivit påverkade av media. I själva verket blev politikerna påverkade på det sätt att ärendet sattes på deras bord. Deras beslutsfattande blev påverkat i den bemärkelsen att de tvingades att fatta ett beslut om fallet. Däremot påverkades inte politikernas beslut i ärendet trots medias vinkling och påtryckningar. Politikernas åsikter och tankar kring verksamheten Romano Trajo var väl förankrade redan innan beslutet skulle tas.

På det indirekta planet handlar maktutövningen om att påverka politikern genom de sätt media vinklar händelser och skapar opinionsbildning bland allmänheten. Vår empiri säger klart och tydligt att politikerna tog det beslutet som de ansåg rätt oberoende vad media skrev.

Romano Trajo fallet gjordes till sensationsjournalistik genom att man vinklade och försökte skapa en konflikt mellan politiker och en utsatt grupp i samhället. Fallet övergick från att vara ett fall som handlade om bristfällig verksamhet till att handla om romernas utsatthet i samhället. Från artiklarna kunde vi se att det journalisterna skrev var skrivet på lösa grunder. Medborgarna kanske inte hade

intresserat sig för politiska händelser om journalister inte skrivit på ett sensationsskapande sätt. Det är viktigt att medborgarna ska kunna lita på det journalisterna skriver då dessa är enda källan till samlad information. Dock är det kanske just sensationsjournalistik som krävs för att politiken ska bli lätt smält för den stora massan och att medborgarna över huvud taget ska intressera sig.

Medias sätt att sensationalisera händelsen och vilja att skapa konflikt blev så kritisk att politiker började undvika media för att inte spä på konflikten i diskussionen ännu mer. Det berättar två av de intervjuade. Man ville inte att situationen skulle bli mer infekterad än vad den redan var. En av de intervjuade sa till och med att han ljög för en journalist genom att säga att nämndsmötet gått hur lugnt som helst för att dämpa situationen och inte ge journalisten något mer att skriva om. Två av de intervjuade som blev kontaktade av media var väl medvetna om hur media kan citera politiker för att ge en viss vinkling till en nyhet. Därför var de dessutom extra försiktiga i sin retorik med media när det kom till ett känsligt fall som Romano Trajo.

Man kan ifrågasätta journalisters motiv och varför de väljer att agera på det sätt de gör. Kanske är de pressade från sina chefer att skriva nyheter som lockar läsare. Kanske reflekterar de inte över sitt agerande efter ett tag och till slut sker det bara av ren vana. Det är viktigt att vi inte tar det journalister säger och skriver som det slutgiltiga ordet, för trots allt, de är inte mer än människor och kan heller inte ge hela bilden av den verkliga verkligheten. Som tidigare nämnt är det viktigt att journalister tillhandahåller medborgarna information som kan hjälpa medborgarna att själva fritt och självständigt tänka och ta ställning till händelser i samhället. Det blir svårt för medborgarna att tänka självständigt och fritt när informationen journalister tillhandahåller inte är objektiv eller visar två sidor av en händelse. Hur hade journalisterna kunnat skriva om RT fallet för att ge en mer objektiv bild? Dels borde man inte gjort vinklingen där händelsen kom att handla om Romer i samhället. Förvaltningen ville omstrukturera en verksamhet de ansåg inte uppfyllde vissa krav, det handlade således aldrig om romer. Dels framgick det inte tydligt i medierna att politikernas avsikt inte var att lägga ned RT utan bara göra förändringar i verksamheten. Journalisterna borde gett en mer nyanserad bild av händelserna och öppnat upp för en dialog med politikerna. Istället kände politikerna att de var tvungna att visa måttfullhet i sin dialog för att inte spä på den bild media hade målat upp och förvärpa den pågående konflikten. Det blev för politikerna a dead end. Att ifrågasätta Romano Trajos verksamhet blev som att ifrågasätta romer. Då politikerna inte ville sätta sig på kant mot de romerska lundaborna eller medierna avstod de från att ta debatten och förklara på djupet vad deras politiska diskussion grundade sig på.

Det är intressant att se hur Lars Hansson yrkade på en ändring av beslutet i nämnden. **"att** uppdra åt förvaltningen att i dialog med övriga berörda förvaltningar *och i dialog med företrädare för romerna*, föra över den öppna verksamheten på Romano Trajo till andra näraliggande enheter med liknande/motsvarande verksamhet." Det kursiverade är ändringen. Det tillägget är enbart sju ord men de sju orden säger väldigt mycket. För det första ger det

ett mer humant inryck att de som bedriver verksamheten också ska vara med och ha någonting att säga till om hur verksamheten omlokaliseras. För det andra så inkluderas romerna som folkgrupp. Från att vara ett ärende om bristande verksamhet har nu nämnden följt media och lagt till romerna i sitt politiska beslut. Det är en direkt följd och resultat av medias påtryckning och vinkling.

Händelsen kom att få ett högt nyhetsvärde på grund av den lokala förankringen. Det som sker nära publiken är det som intresserar medborgarna mest och det som de helst läser. Fallet väckte känslor precis som en lokal händelse med högt nyhetsvärde ska göra. Man försökte hitta vinklar att fokusera på för att öka "spänningen" i historien. Lokala medier blir lätt arenor för konflikter då lokala medier gärna skriver om konflikter. Detta var något som märktes tydligt i fallet med Romano Trajo. De lokala politikerna har svårare att påverka lokala medierna än om det hade varit medier och politiker på riksdagsnivå. Lokalpolitiker kan inte på samma sätt ifrågasätta lokalmedierna och deras röster dämpas därför ner och får inte stort gehör. De lokala medierna behöver inte ta hänsyn till lokalpolitikerna och det kanske är därför tonen blir hård mot dem.

Vem bör då ha makten över det politiska medieutbudet? I fallet med RT är det maktgranskaren, dvs journalisterna som har makten. De bestämde hur händelsen skulle lyftas fram och vilka aspekter som skulle belysas och vilka som skulle dämpas. Vi har tidigare diskuterat både hur media vinklat och journalisterna inte varit helt objektiva i sina nyheter. Problem uppstår när journalister frångår politiken och görs om till något annat. Man kan fråga sig hur det hade sett ut om politikerna eller medborgarna haft makten över det politiska medieutbudet. Politikerna hade kunnat säga vad de vill utan att någon hade granskat dem. Om man ska dra det långt hade det till och med kunnat bli propaganda av händelser om politikerna haft makten. Det hade varit svårt för medborgarna att ha den makten eftersom de inte kan ha tillgång till all information, och vem skulle varit ansvarig för all den information finns att tillgå?

Media har makten i samhället där de kan påverka politiken till denna grad att de inte bara har en indirekt makt som först kan tros, utan även direkt makt där de skapar politiken följs av både fördelar och nackdelar. Fördelarna är att avståndet mellan politiker och medborgare krymper. Media ligger medborgarna närmre än vad politikerna gör. Medborgarna har lättare att göra sin röst hörd i media där de kan skicka in tips och skriva insändare. Då media granskar politikerna och påverkar politiken förstärks då också medborgarnas politiska röst och således krymps avståndet. Det krympta avståndet leder då till att samhället styrs efter medborgarna i högre grad än om inte media hade granskat och påverkat politiken. Det minskar dessutom sannolikheten att politiker skulle missbruka makten när de vet att någon kan komma på en.

Nackdelarna å andra sidan är att medborgarna tar del av en vinklad verklighet och den verkligheten blir hela sanningen. Media kanske anser att något är viktigt och lyfter fram en viss händelse medan allmänheten och medborgarna är egentligen av en annan åsikt. Då styrs inte samhället efter medborgarna utan av vad media redaktionerna anser. Vi har valt att politikerna ska ha makten, men vi har inte valt medierna, ändå har de en väldigt stor makt över hur vårt samhälle

ser ut. Medierna är med och påverkar samhället enormt och för den proportionella makt ställt mot den politiska har medborgarna väldigt lite att säga till om. Medierna granskar politikerna, men vem granskar medierna? Vem kollar om medierna gör fel? Det är svårt för medborgarna att göra det då de inte sitter på den fullständiga informationen och deras bild av verkligheten formas av media.

5. Slutsats

Hur påverkas lokalpolitikens beslutsfattande av media?

Den politiska diskussionen uteblev då politiker ville undgå den ökade konflikten.

Romano Trajo fallet hade inte blivit ett politiskt ärende om det inte varit för media och tvingade politiker således till beslutsfattande.

Politikernas beslut i sig påverkades inte då de valde att gå sin egen väg oavsett vad media skrev.

Media sätter inte enbart den politiska dagordningen utan de skapar politik och vad som ska bli politiska beslut.

Vårt förslag till vidare forskning är att flera undersökningar behöver göras av liknande fall för att kunna dra generaliseringar.

5. Referenser

Asp, Kent. 1986. *Mäktiga massmedier*. Sverige, Förlaget akademilitteratur AB.
Pettersson, Olof. Holmberg, Sören. 1998. *Opinionsmätningar och demokratin*. Sverige, SNS Förlag.

Barn och skolförvaltningen Lunds stad (BSF LS). 2009. *Översyn av verksamheten på Romano Trajo*. Bilaga till sammanträde 2009-04-22. Lunds Kommun.

Barn och skollnämnden Lunds stad (BSN LS). 2009. Sammanträdesprotokoll: 2009-04-22. Lunds Kommun.

Christensen, Søren. Jensen, Daugaard. Erik, Poul. Lindkvist, Lars. 2011. *Makt, beslut, ledarskap: Märkbar och obemärkt makt*. Sverige: SNS:Förlag.

Djerf-Pierre, Monika. 2008. Governance, medierna och makten: Föreställningar om mediemakt i regeringskansliet. [Elektronisk]
<http://www.statsvetenskapligtidskrift.se/cms/documents/3E7C647B-65A8-4437-A5D6-C5F2C4432101.pdf>. Statsvetenskaplig tidskrift 110-2008/4, s 369-384.
Hämtdatum: 2012-11-06.

Ekström, Mats. 2008. Iscensatta samtal: Om relationer mellan politik och journalistik. [Elektronisk] <http://www.statsvetenskapligtidskrift.se/cms/documents/3E7C647B-65A8-4437-A5D6-C5F2C4432101.pdf>. Statsvetenskaplig tidskrift 110-2008/4, s 407-424. Hämtdatum: 2012-11-06.

Ghersetti, Marina. 2004. "Sensationsjournalistikens mekanismer" i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. Studentlitteratur, Lund. S. 241-262.

Gudmund, Hernes. 1986. "Opinionsmätningar makt och demokrati" i Mellbourn, Anders (red). *Källa 23: Makten över opinionen*. Sverige: Forskningsrådsnämnden. s. 4-14.

Holmberg, Sören. 1986. "Politiska opinionsmätningar i Sverige" i Mellbourn, Anders (red). *Källa 23: Makten över opinionen*. Sverige: Forskningsrådsnämnden. s. 36-53.

Håkansson, Nicklas. 2004. "Politiker och Journalister – kamp om presentation och representation" i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. Studentlitteratur, Lund. S. 197-216.

Jacobsson, Bengt. Pierre, Jon. 2008. : Politikens medialisering: Introduktion. [Elektronisk][http://www.statsvetenskapligtidskrift.se/ cms/documents/3E7C647B-65A8-4437-A5D6-C5F2C4432101.pdf](http://www.statsvetenskapligtidskrift.se/cms/documents/3E7C647B-65A8-4437-A5D6-C5F2C4432101.pdf). Statsvetenskaplig tidskrift 110-2008/4, s 331-334. Hämtdatum: 2012-11-06.

Johansson, Bengt. 2004. "journalistikens nyhetsvärderingar" i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. Studentlitteratur, Lund. S. 223-238.

Kommunkontoret Lund. 2012. Integrationspriset tidigare år. [Elektronisk]
<http://www.lund.se/Medborgare/Kommun--politik/Tillganglighet-mangfald-och-jamstallldhet/Mangfald/Lunds-kommuns-integrationspris/Integrationspriset-tidigare-ar/>. Hämtdatum: 2012-12-10.

Kylhammar, Martin. Battail, Jean-Francois. 2003. "På väg mot en kommunikativ demokrati? Hoten och hoppen" i Kylhammar, Martin och Battail, Jean-Francois (red). *På väg mot en kommunikativ demokrati?*. Sverige: Carlssons Bokförlag. s. 12-58.

Lundquist, Lennart. 1998. *Demokratins väktare*. Sverige, Lund. Studentlitteratur.

Luthersson, Peter. 2003. "Medier och medborgarskap" i Kylhammar, Martin och Battail, Jean-Francois (red). *På väg mot en kommunikativ demokrati?*. Sverige: Carlssons Bokförlag. s. 167-189.

Luthersson, Peter. *Medialiseringen av Sverige*. Sverige: Carlssons Bokförlag . s 77-93.

Nygren, Gunnar. 2004. "Lokaljournalistiken och den lokala demokratin" i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. Studentlitteratur, Lund. S. 297-313.

Sommardal, Göran.1997. "Konturer av ett genresortiment" i Björnsson, Anders. Luthersson, Peter(red). *Medialiseringen av Sverige*. Sverige: Carlssons Bokförlag.

Strömbäck, Jesper. 2000. *Makt och medier*. Sverige: Studentlitteratur.

Strömbäck, Jesper. 2008. Medialisering och makt: En analys av mediernas politiska påverkan. [Elektronisk] <http://www.statsvetenskapligtidskrift.se/cms/documents/3E7C647B-65A8-4437-A5D6-C5F2C4432101.pdf>. Statsvetenskaplig tidskrift 110-2008/4, s 385-406. Hämtdatum: 2012-11-06.

Strömbäck, Jesper. 2004. *Den medialiserade demokratin*. Sverige: SNS Förlag.

Sydskånskan. 2009. "Romano Trajo avvecklas". Nyhetsartikel. 2009-04-17. [Elektronisk] <http://www.skanskan.se/article/20090417/NYHETER/916205169/-/romano-trajo-avvecklas/>. Hämtdatum: 2012-12-10.

Sydsvenskan. 2009. "Det blir nedläggning av Romano Trajo". Nyhetsartikel. 2009-04-23. [Elektronisk] <http://www.sydsvenskan.se/lund/det-blir-nedlaggning-av-romano-trajo/>. Hämtdatum: 2012-12-10.

Sydsvenskan. 2008. "Direkt skolpeng hot mot fritids". Nyhetsartikel. 2008-11-15. [Elektronisk] <http://www.sydsvenskan.se/lund/direkt-skolpeng-hot-mot-fritids/>. Hämtdatum: 2012-12-10.

Sydsvenskan. 2009. "Romano trajo ska läggas ned". Nyhetsartikel. 2009-04-15. [Elektronisk] <http://www.sydsvenskan.se/lund/romano-trajo-ska-laggas-ner/>. Hämtdatum: 2012-12-10.

Sydsvenskan. 2007. "Strejk stänger prisbelönt fritidshem". Nyhetsartikel. 2007-10-11. [Elektronisk] <http://www.sydsvenskan.se/lund/strejk-stanger-prisbelont-fritidshem/>. Hämtdatum: 2012-12-10.

Zetterberg, Hans L. 1986. "Om opinionsjournalistik" i Mellbourn, Anders (red). *Källa 23: Makten över opinionen*. Sverige: Forskningsrådsnämnden. s. 15-35.

6. Appendix

6.1 Enkät med svar

Notera att stavfel är pågrund av stavfel i enkätsvaren. Frågetecknena står där vi inte kunde tyda handstilen. Romano Trajo kommer på något ställe även förkortas RT.

Fråga 1: Hur upplevde du mediagranskningen av Romano Trajo fallet?

- Bra! Speglade en utsatt grupps problem. Sen ..blev det till ett drev mot osociala ungdomar.
- Vet inte
- Kompliceras! Problematiserande utan att man bidrog till lösning.
- Dagens media gillar sensation, därför har detta blåsts upp ordentligt. En partisk media, det är vad jag uppfattade det hela som, där romska ungdomar målades ut som offer och vi som förövare.
- Jag tror inte att media hade positiv bild av fallet.
- Det var ganska uppstorat. Framförallt efter beslutet togs. Det var då media var i gång som mest
- Ärligt talat följde jag inte medias granskning så noga.
- Bra
- Media var väldigt snabba på att rapportera om allt som hände, och media hade svårt för att skilja på vad som var enskilda sårintressens agerande och vilka som agerade "i någon annans namn" ?

Fråga 2: Kände du att media förstörde upp situationen, och i så fall vad såg du för följder?

- Fokus hamnade till slut på ett "ungdomsproblem". Ännu en gång hamnade mediefokusen på ouppfostrade romer och ?
- Vet inte
- Kan tycka att man utnyttjade olika personer och barn lite osmakligt för att skapa rubriker.
- Ja, det förstörades ordentligt och följden var enbart en motsättning under en kort period.
- Media påverkade på den sida som skulle lega ner.
- Ja, framförallt i efterhand, exempelvis i samband med ockupationen av RT. Synd att de får så mkt uppmärksamhet.
- Svårt att svara på pga 1.
- Påverkade inte mig alls. Media skriver sensationellt och nästan aldrig hela sanningen.
- Ja, media rapporterade alla små ? & kravaller. Det fick två följder 1. Politiker bekräftade inte om hot och upplopp för att inte ge mer bränsle åt media. 2. Den ? var framförallt ute efter medial uppmärksamhet, ?

Fråga 3: Kände du dig påverkad av media, och i så fall på vilket sätt?

-Blev först positiv berörd då anslaget var att trygga romernas mötesplats. Sen urartade media, delvis också själva demonstrationens fel...men detta därför att politikerna vägrade lyssna.

-Nej

-Man blev mer noggrann i hur man uttryckte sig.

-Nej

-Inte alls

-Inte direkt personligen

-Nej

-Ej påverkad

-Jag blev mest påverkad på så sätt att nämndsarbetet skedde mindre öppet än vad som egentligen är önskvärt i en demokrati.

Fråga 4: Upplevde du att någon/några av dina politiska kollegor blev påverkad av media?

-Flera inm (v) blev förbannade även om vi som politisk parti tog avstånd från överdrifterna runt demonstrationerna.

-Vet inte

-Ja – men inte avseende beslut utan på agerandet runt om

-Nej

-Vet ej

-Kan tänka mig att framförallt de politikerna som har högre positioner blir påverkade negativt.

-Nej

-Vet inte någon, möjligtvis varnågra irriterade på media

-Ja, många kände obehag. Den stora uppmärksamheten gjorde också att man formulerade ganska luddiga förslag för att minska risken att bli klämd av media eller AFA.

Fråga 5: Påverkades din argumentation av medias bevakning av fallet, i så fall på vilket sätt?

-Blev lite försiktigare.

-Nej

-Man var tvungen att tänka till men distinkt och förankra synsätt med politikkollegor

-Man försökte ställa sig kritisk mot beslutet och tydlig/nogran i motivering av varför R.T stängdes.

-Nej

-Nej, skulle jag inte vilja saga

-Det kändes som att jag ville påpeka att vi inte hade rasistiska motiv till det hela.

-Påverkades ej

-Ja, den uteblev nästan

Fråga 6: Påverkades ditt beslut av medias bevakning av fallet, i så fall på vilket sätt?

-Att inte fler positiva reaktioner kom från allmänheten.

-Nej

-Nej ingen påverkan

- Nej, men man tankar efter mera och försökte rätta sig i de berördas situation.
- Absolut inte
- Nej
- Jag hade inte beslutanderätt
- Nej
- Nej

Fråga 7: Blev du någon gång kontaktad av media?

- Nej!
- Nej
- Ja
- Nej
- Nej
- Nej
- Nej
- Aldrig
- Ja – väldigt många gånger

Fråga 8: Avslutningsvis anser du att media hade någon påverkan av beslutsfattandet?

- Nej!
- Vet inte
- Nej
- Nej
- 80-90% av media är på boregernas sida. Jag personligen har alldeles för lite förtroende på media, därför min beslut är på vad jag tror på.
- Tror inte det
- Nej
- Inte i detta fallet. I andra fall kan media påverka opinionen i en viss riktning.
- Beslutets innehåll påverkades inte, men det tvingades senareläggas pga den stora uppståndelsen.

6.2 Intervjuerna

Frågorna vi utgick ifrån var:

Frågorna vi utgick ifrån var följande:

- 1) Hur upplevde du att Romano Trajo ärendet skillde sig ifrån andra ärenden?
- 2) Hur upplevde du mediabevakningen?
- 3) Hade media stor påverkan på ärendet i sin helhet?
- 4) Hade media påverkan på dig? (argument och beslut)
- 5) Kände du dig pressad av media att ta beslut i en viss riktning?
- 6) Hur kommer Romano Trajo ärendet på ditt/nämndens bord?
- 7) Ansåg du att media förstörde upp och vinklade, i så fall på vilket sätt?
- 8) Påverkade media andra politiker?
- 9) Vilken är den största påverksfaktorn på dig som politiker allmänheten eller media?
- 10) Har du haft detta ärenden med dig som erfarenhet i andra ärenden vad det gäller medias aggerande, exempelvis munspelet?

Emelie

Hur upplevde du att romano traje ärendet skilde sig från andra ärenden?
Mer liv runtomkring. Första gången hon hade varit på ett möte med en drös
åhörare. När ärendet hade fattats blev det livat, mötet fick ställas in tills dom
hade lämnat lokalen (syftar på åhörarna).

Vad hände mer under mötet?

Vi var i samma byggnad, men på nedanvåningen (osäker). Vissa var beredda att
ringa polisen om det skulle bli uppståndelse.

Hur upplevde du media bevakningen?

Det var mycket media efteråt. Framförallt kom det i efterhand. (pratar lite om
ockupationerna)

Vad tror du medias roll va i påverkningen på allmänheten? Tror du media hade
någon påverkan på allmänheten? Hade media en roll i att förstora upp det?

Det är väl medias roll. Media ska väl uppmärksamma såna hära saker. Det här
var något som absolut inte behövde bli så stor om media inte hade gjort det till
det som det blev.

Så du ser media som en nyckelfaktor till allmänhetens aggression?

Till viss del. Kanske inte för dom som gick på romano traje, men människor
utanför.

Hade media påverkan på dig personligen? Hur upplevde du medias påverkan?

Kände du dig påverkad?

Det skulle jag inte vilja säga. Nej det tror jag inte iaf. Var mer irriterad över hela
gerandet, det handla kanske inte bara om media utan om hur dom som va på
mötet agerade.

Du sa att det blev mest uppståndelse efter att ni hade tagit beslutet, kände du då
att ni hade tagit fel beslut?

Nej det tycker jag inte.

Så du känner inte att du blev påverkad efter att beslutet togs och all
uppståndelse att du tänkte om en gång till?

Nej. Det är klart man kanske tänkte om, men jag ändra inte åsikt iaf.

Du tyckte ni tog rätt beslut?

Ja.. till visst del kan jag förstå att förändringen väcker känslor, men tycker att
dom hade kunnat gå tillväga på ett annat sätt.

Påverkades du vid ett annat tillfälle? Att du tänkte om två gånger?

Man tänkte ju om, men samtidigt var det rätt beslut vi fattade.

Men vi ett annat tillfälle, ett annat beslut, tänkte du tillbaka på RT tiden?

Det har man gjort vid flera tillfällen. Det är det ärendet jag har störst minne
under min politiska tid i nämnden.

Var du mer försiktig i hur du pratade när du viste hur stort ärendet blivit i
media?

Jag brukar inte prata så mycket.

Ändrades din argumentation när du pratade om ärendet, kände du dig mer
försiktig när du pratade om det och höll tillbaka din politiska roll?

Tro inte det. Men jag är aldrig den som tar för mig på det sättet heller. Men jag
kommer ihåg att Lars sa nån gång innan beslutet togs att ja det kan ju bli lite
debatt något åt det hållet.

Kände du efteråt att vid andra ärenden att du va försiktigare i din argumentation. Tex munspelet?

Jag har aldrig blivit kontaktad på det sättet. Jag har aldrig som person blivit frågad rakt som person.

Kände du att politikerna hade detta i minnet vid andra tillfällen? Och va försiktigare och lyssnade mer till allmänheten?

Jag kan bara prata för mig själv. Nej det är ett minne man har med sig. Kände att dom (föreståndaren och dom som va där) inte betedde sig demokratiskt.

Ansåg du att media förstörde upp och vinklade? I så fall på vilket sätt?

Asså, det beror på vad man menar med förstora upp. Någonstans kan jag tycka att dom inte ska ha någon uppmärksamhet överhuvudtaget, det kanske inte var det dom ville ha. Dom kunde ha dämpat det lite. Men om de vinklade eller inte vågar jag inte svara på.

Du tyckte dom (media) spädde på, gav vatten på deras (de som gick på RT) kvarn?

Ja det tyckte jag.

Kände du att några andra politiker blev påverkade?

Jag vet inte. Jag personligen blev påverkad så till vida hur ett möte som är på det sättet går tillväga, hade aldrig varit i den situationen tidigare. Men om andra blev påverkade vet jag inte.

Vad påverkade dig mest när du satt i nämnden? Allmänheten, media, media påverkan på allmänheten? Vad påverkar dig som politiker?

Asså det är viktigt att man ser det ur helheten. Går man på RT ser man bara i sitt eget så att säga. Men det är ju hela kommunens verksamhet vi ska se till, vilka alternativ det finns. Se efter behoven, i detta fall ansåg vi att det fanns andra platser dom här barnen kunde gå till.

Så du kände di inte påverkad av media?

Nej. Det skulle jag inte vilja säga.

Men tänkte du på media i andra ärenden?

Det har jag inte precis tänkt. Men visst ibland har man tänkt hur skulle media kunna förstora upp detta och agera. Men så är det med allting.

Lars

Hur ände du att RT fallet skiljde sig från andra ärenden?

Det var väldigt infekterat från början. Det fanns protester i personalen lång tid tillbaks. Det var en konflikt på arbetsplatsen sen lång tid tillbaks. (pratar om syndikalisterna)

Hur kom det att bli ett nämndsärende?

Det hade länge varit en diskussion hur RT skulle drivas vidare. Dels tyckte vi att verksamheten inte fungerade innehållsmässigt, dels var det väldigt få barn inskrivna, dels kunde hon som hade hand om pengarna inte hålla i pengarna så verksamheten gick i minus. Så vi hade ingen styr på verksamheten och den gick på minus och det var tveksam kvalitet på verksamheten. Det fanns väldigt många grejer som gjorde att vi behövde dra i bromsen.

(pratar om barnen, att de var inskrivna på andra ställen. berättar lite allmänt om de första romerna i lund. Pratar om varför man ville lägga ner, det som va bra i början blev sämre och sämre; syftar på verksamheten).

Hur tycker du media påverkade? Själva media bevakningen?

Media gav väldigt stor uppmärksamhet åt dom protestaktioner som förekom (syftar på ockupationerna). Inledningsvis var media inne på att det var romerna som angreps från politiskt håll. Media gillar ju dramaturgin, man vill sätta grupper emot varandra. Dom (media) hittade det här, men jag vet inte om dom missade att genomsåda att det kanske inte var romer som drev den här frågan eller om dom (hörs otydligt). Men dom gjorde lite mer dramatik i pressen än vad det egentligen var befogat. (pratar vidare om syndikalisterna och okupanterna). När någonting blir väldigt hett sätter sydsvenskan en speciell rubrik, det har hänt med andra händelser, så det var en hel avdelning på sydsvenskan med bara RT (och hus okupanterna). Det blir ju det samtalsämnet vid varje frukostbord. (fortsätter prata om okupanterna).

Hade media stor påverkan i sin helhet?

Dom hade inte påverkan på utgången tycker jag. Men däremot hade dom stor påverkan dels på att det drog ut på tiden innan vi kunde behandla ärendet, för att det var känsligt.

Känner du då att media hade gjort ärendet väldigt känsligt?

Media har hjälpt till att göra det känsligt. Minsta lilla formell miss hade kunnat va ödesdiger. Vi var även tvungna att förbereda eftersom vi har öppna möten så skulle vi kunna kalra av om det kom mkt allmänhet. Vi var tvungna att ta mkt hänsyn till såna saker.

Känner du då att din roll som politiker som egentligen ska vara väldigt mkt utåt och prata väldigt fritt och rikta sig till allmänheten, kände du då att den rollen förändrades i och med media. Att man försökte vara mer försiktigt?

(Pratar om att de bytte lokal för att det skulle få plats mer publik). Ger inget direkt svar.

Blev du mer försiktig i din retorik?

Ja. Det var snarare så att vi försökte ge ärendet så lite uppmärksamhet som möjligt. Normalt så försöker man ha så mkt öppenhet som möjligt, man lägger ut besluts underlagen till möten i så god tid som möjligt och få igång en debatt. Här var debatten redan igång och den var dessutom så snedvriden och infekterad så

att det enda vi kunde åstadkomma genom att lägga sig i debatten var att öka konflikten.

Skillnader mellan det som står i media och det som står i ärendepapperna;

Känner du att media var vinklat?

Jag tycker att det vr väldigt vinklat i media. (men även kände skrivelserna; pratar om syndikalisterna).

Kände du någonting från pressen från media att fatta beslut enligt en viss riktning? Tex hålla kvar RT?

Nej.

Hur kom själva ärendet på ditt bord? Hur började det?

Nästan alla ärenden börjar med en diskussion mellan förvaltningschefen och mig om att man har ett svårt ärende och man försöker hitta bästa sättet att komma vidare. Vi brukar alltid bolla informellt ett ärende innan det kommer till nämndebordet. Vi diskuterade vid flera tillfällen hur vi skulle hantera det här. Sen kom den vilda strejken och vi fick skjuta på det, sen när den då var över så bestämde vi oss för att lyfta upp det som ett ärende. Då valde vi att presentera ärendet kort. Det gick ut som en kompletterade ärende innan nämndssammanträdet. Det va mest för att inte låta dom mobilisera (syftar på syndikalisterna..)

..mkt prat om syndikalisterna.

Om media inte hade förstorat upp det och vinklat det, hade det kunnat vara ett mkt lugnare ärende då?

Hade media från början kunnat genomskådat och skrivit att socialiströrelsen kidnappat romerna för att ställa till kravaller, hade media gått ut med den vinklingen så hade det blivit helt annorlunda. (åter mkt prat om syndikalisterna).

Kände du ngn gång att andra politiker var påverkade av media?

Ja. Sen är det svårt att säga åt vilket håll. Men det var många som tyckte det var väldigt väldigt obehagligt att gå till sammanträdet och under sammanträdet, det var en väldigt hotfull stämning (från ungdomarna). Efteråt ringe en journalist från sydsvenskan och undrade hur mötet hade gått, och jag berättade att det gick hur lugnt som helst hände ingenting uppseendeväckande och det var först flera veckor efteråt hon förstod att jag bluffade fullständigt, men jag ville inte ge henne (journalisten) en chans att skriva om det.

Så du försökte dämpa stämningen?

Ja jag ljög för journalisten rent ut sagt. Och det var många politiker som fick hotbrev och klotter på dörrar hemma, och vi kom överens att vi inte ska polisanmäla, för varje gång vi polisanmäler blir det en offentlig handling och då skriver tidningarna om det och då får dom här syndikalisterna på att deras metoder fungerar. Det är det dom vill ha.

(Mer prat om syndikalisterna, att dom inte ville ge syndikalisterna utrymme och höll sig därför dämade)

Det är synd, för media ska rapportera medborgarna om vad som händer, den demokratiska processen urarta fullständigt, det va inte mkt demokrati kvar, det va ju den representativa demokratin att nämnden fatta beslut, men just den här öppenheten och dialogen med medborgarna som man försöker ha den försvann fullständigt i dethär ärendet. Och jag vet inte hur vi skulle kunnat få till den.

Vilken är den största påverkningsfaktorn för dig som politiker, tror du det är själva allmänheten, media eller media som påverkar allmänheten? I det ärendet vad kände du dig mest påverkad av?

Man vill ju gärna tro att man är lite opåverkbar, att det är som en domare, man ska vara opartisk. Man ska driva den linjen man ska stå för. Tydlig med den linjen man driver. Men här blev jag väldigt påverkad av att jag själv var spänd över att det kunde hända saker och ting, i yttersta fallet våld, kan dom kasta sten på poliser kan dom kasta sten på politiker tänker man ju. Det var väldigt många i nämnden som tyckte det var olustigt, men man har en skyldighet att fatta dom beslut som måste fattas även om det hettar till.

Men kände du i efterhand att ni skulle gjort på ett annat sätt, när du såg hur media agerade och hur allting blev, tänkte du i efterhand att vi kanske skulle gjort på ett annat sätt?

Jag vet inte hur vi skulle kunna gjort annorlunda.

Har detta ärendet påverkat någon av dina senare ärenden? Om du känner att du haft detta med dig och känt att det kanske är bättre att göra som media säger?

Nej inte som media säger.

Jag tänker vi munspelet, där gick man mer på vad opinionen ville än vad förvaltningen ansåg?

Ja. Det ser jag som en förlust för demokratin.

Hade RT händelsen och media uppståndelsen kunde varit en påverkningsfaktor i det (munspel) ärendet?

I RT så fick dom aldrig den stora allmänheten med sig, de upplevdes som bråkmaar, där var det inte så svårt att gentemot allmänheten gå på den linjen man hade ursprungligen slått in på. När du jämför med munspelet så var det lite skillnad, för där var allmänheten på munspelet föräldrarnas sida. De drev in så in i bombem med fb sidor. Det var en helt annan typ av människor som drev fram dom ärendena (syftar på föräldrarna).

Det skrev mycket i media och det fanns intervjuer med dig, tyckte du media framställde dig på rätt sätt eller vinklade?

Personligen har jag inget emot dom. (pratar vidare om husockupationerna).

Lundaredaktionen och jag har aldrig riktigt kommit överens.

I det som du läste, kände du att dom får fram en rättvis bild av dig? Känns det vinklat?

Dom på lundaredaktionen har aldrig klippt mig snällt, så jag tycker dom kan vara lite vinklade. Jag blir glad när en journalist lyfter fram två sidor av en fråga på ett någorlunda balanserat sätt utan o ta ställning. Och inte medvetet väljer ut det mest korkade citatet.

Du känner att det va det dom gjorde här i lund?

Ja, jag tycker att dom va lite (mummel, börjar prata om syndikalisterna).
(eftersnack)

Det blir en förlust för demokratin för om man kan lita på att media är sakliga så kan man agreea mer öppet, vilket demokratin vill. Men kan man inte lita på media utan blir tvungen o smyga för media, det är en förlust för demokratin.

Det kändes nästan som vi fick kupa igenom ärendet, i en demokrati och dessutom överens i nämnden känns det fel att man ska kupa igenom ett ärende. Man ska inte behöva mörka eller taktisera för att undgå obehag i beslutsfattande. Vissa beslut är svåra att fatta, det tillhör rollen.

Det blir tufft att vara fritidspolitiker när man blir utsatt.

Monika

Hur upplevde du att RT fallet skilde sig från andra ärenden?

Det var en annan sorts verksamhet, det va det som gjorde att det blev mer infekterat. Rektorerna ändrar om och flyttar om allt eftersom det sker förändringar, men det brukar inte bli politik av det. Vi lägger oss inte i vad rektorerna gör. Det är inte vår sak att göra det. Det är verksamheten själv som ska svara. Det gick att göra lite media av RT fallet eftersom det handlade om en lite utsatt grupp. Jag tycker att det var osjyst av media att göra så.

Så du anser att media utnyttjade situationen?

Ja för att göra lite kul artiklar, sensationalisera. Det blev en konfrontation med en grupp man inte tycker behöver konfrontera.

Hur upplevde du att media bevakningen var?

Jag var inte närmast ansvarig, jag va vice ordförande då så var inte i hetluften.

Sitter man i oppositionen kan man ju alltid säga ja vi tycker inte så.

Hur stor påverkan hade media i ärendet i sin helhet tycker du?

Jag tycker inte det hade någon påverkan alls för att vi gjorde inte ett dugg annorlunda pga media, men vi gjorde saker med lite större omsorg, vi lät förvaltningen förankra ärendet i nämnden det hade vi aldrig gjort annars. Det va lite för att skydda verksamheten för att visa att vi stod bakom dom (förvaltningen) vi ville egentligen inte fatta beslut om nedläggning utan förändring om verksamheten.

Resultatet påverkades inte men vi var med noggranna och omsorgsfulla. Jag kan inte säga att det påverkade oss ett dugg.

Känner du att när det va så mkt skrivers i media, kände du att din politiker roll blev mer försiktig? Ändrades din retorik?

När det ringer i telefonen och de säger att de är från sydsvenskan då skärper man sig helt och hållet. För då vet man att vartenda ord kan dom skriva ner och säga, då måste man vara jätte noga med vad man säger.

Normalt fattar vi inte beslut men vi ville visa att verksamheten fattat rätt beslut. (syftar på förvaltningen).

Anser du att media förstörde och vinklade och i så fall på vilket sätt?

Ja det gjorde dom. På kvällstidningsvis. Man vet ju vilka journalister man ska akta sig lite för. I detta fallet tycker jag att dom inte såg till barnens bästa.

Tror du att om media inte hade förstört upp det och vinklat det att det kanske inte hade blivit lika stort med alla följderna som det blev?

Jag tror definitivt att det blev så. (Börjar prata om ockupationerna).

Det hade inte blivit ett beslut i nämnden om det inte hade blivit media omkring det, då hade vi låtit verksamheten själva ta ett beslut. Det är ingen politik, vi håller oss med mål och med pengar. Det är inget vi ska fatta politiska beslut om. Vi gjorde det för att visa tydlighet och skydda verksamheten (backa upp skolchefen).

Vilken är den största påverkningsfaktorn för dig som politiker? Allmänheten, media eller medias påverkan på allmänheten?

Känner mig mest påverkad av allmänheten. Det man ser runtomkring sig i samhället.

Känner du i fallet RT att allmänheten blev väldigt påverkad a media?

Ja det tror jag. Jag vet alltid hur det hanterats i verkligheten men det kan inte folk alltid veta, så ibland kan det komma fram folk som säger saker som inte stämmer och då försöker man förklara för dom. Jag har bara min röst o tala om med, media kan välja att inte ta in min röst. Jag kan alltid publicera på hemsidan men det når inte på samma sätt, media har ju alltid sista ordet.

Anser du att om media hade agerat på ett annat sätt att det hade gått smidigare?

Ja, då hade rektorn tagit det själv (syftar på att rektorn själv fattat beslut då).

Så med RT gjorde media en björntjänst?

Ja.

Kände du att demokratin blev påverkad?

Nej jag tyckte inte det. Vi gjorde precis vad vi hade gjort oberoende. Vi gjorde det lite mer omsorgsfullt. Jag tycker inte att demokratin påverkades men det var ett osmakligt sätt att hantera det.